

Statybininkų Lietuvoje mažėjo, o problemų gausėjo

Dirbančių Lietuvos statybos sektoriuje mažėjo, o statybos bendrovių rezultatai: pelnas, pajamos - prastėjo, teigia įmonių kreditingumą vertinančios UAB Creditreform Lietuva specialistai.

„2016 m. pradžioje Lietuvoje statistikų duomenimis veikė 6847 statybos sektoriaus įmonės: daugiau kaip pusė jų užsiėmė pastatų statyba, 41,8 proc. – specializuota statyba, o 5,8 proc. statė inžinerinius statinius, - vardija UAB Creditreform Lietuva verslo analitikė Alina Rauktytė, - Tarp visų veikiančių Lietuvos įmonių statybinės sudarė 10,1 proc. Šių metų vasaros pradžioje statybos kompanijos Sodros duomenimis buvo įdarbinusios per 88 tūkst. darbuotojų arba 7,2 proc. Lietuvos ūkyje užimtų dirbančiųjų. Lyginant su 2015 m., statybos įmonių personalas aptirpo vos ne septyniais tūkstančiais. 2015 m. duomenimis visas statybos sektorius Lietuvai uždirbo 7,57 proc. bendrosios pridėtinės vertės (BPV).“

Pajamų gavo mažiau

Lyginant pernai ir šių metų pirmuosius ketvirčius, ir statybos darbų šiomet atlikta mažiau. Daugiau kaip ketvirtadaliu išaugo tik gyvenamųjų namų statyba. Negyvenamųjų bei inžinerinių pastatų statybos apimtys nesiekė pernykščių rodiklių. Dėl šios priežasties susitraukė ir statybininkų pardavimai. 2016 m. I ketvirtį jie buvo beveik 19 proc. mažesni nei pernai. Uždirbtas bendrasis pelnas taip pat buvo menkesnis nei prieš metus.

Sutirpusios apyvartos lėmė ir gerokai sumažėjusį pelningų statybos įmonių skaičių. Per pirmus tris šių metų mėnesius pelną gavusių statybininkų dalis vos viršijo 45 proc., kai prieš metus buvo 51 proc.

Mokėjo greičiau, bet ne visiems

Nors pajamos smuko, statybininkai ėmė greičiau atsiskaityti su tiekėjais. Lyginant su 2012 m., vidutinis įsiskolinimo tiekėjams apyvartumas statybos sektoriuje pagerėjo nuo 99,34 iki 84,89 dienos. Tačiau statybininkai ir toliau lieka vieni lėčiausiai apmokančių savo sąskaitas. Štai prekybininkai su tiekėjais atsiskaito vidutiniškai per 42,43, o IT ir ryšių sektoriaus įmonės – per 39,49 dienas. „Be abejo, statybos įmonės griežčiau atsiskaityti su tiekėjais galėjo ne tik dėl pagerėjusios finansinės būklės ar mokėjimo disciplinos, bet daugiau dėl to, kad tiekėjai ėmė griežčiau kontroliuoti statybininkų kreditingumą,“ - mano Creditreform Lietuva analitikė, - visai galimas daiktas, kad į didelius atsiskaitymų vėlavimus, kur statybininkai ir toliau pirmauja, dėmesį atkreips ir valdžia. Ir imsis priemonių, kad pagaliau imtų veikti dar 2013 m. atnaujintas Mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymas.“

Tiesa, statybininkai vis dar „mėgsta“ įsiskolinti Sodrai. Šiuo metu neturinčių jokių skolų socialinio draudimo fondui dalis tarp statybos įmonių yra mažiausiai iš visų kitų sektorių. Situacija su areštais statyboje išlieka daugmaž stabili, nors šių metų balandį-birželį šis rodiklis jau perkopė pernai metų atitinkamų mėnesių lygį. Tačiau bankrotų statistika statybininkams kol kas palanki, - sako A.Rauktytė, - jei pirmą šių metų pirmą pusmetį visame ūkyje bankrutavo 24,5 proc. daugiau įmonių nei pernai, tai statybose – 5,4 proc. mažiau. Tačiau realu, kad areštų gausėjimas gali atsilipti statybininkams bankrotais vidutinėje perspektyvoje.

Kokių statybininkų daugiausia

Didžiausią dalį statybos sektoriuje sudarė mažytės (1-9 darbuotojai) statybinės kompanijos. Tokių šiuo metu priskaičiuojama per 72 proc., antroje vietoje įmonės, įdarbinusios 10-49 darbuotojus (23 proc.), didelių statybos firmų tebuvo mažiau nei 4,5 proc. Nuo 2014 m. smulkiųjų dalis traukėsi, vidutiniokų – didėjo, o stambųjų liko faktiškai nepakitusi.

Tirščiausia statybos įmonių buvo Telšių rajone. Nuo jo nedaug atsiliko Skuodo ir Klaipėdos rajono savivaldybės. Visose jose šimtui veikiančių verslų teko daugiau nei 12, užsiimančių statybomis. „Beje, statybos kompanijų, kurios ilgą laiką dirba stabiliai ir išlaiko gerą mokumą daugiausiai suskaičiavome Pakruojo, Rietavo ir Šakių rajonuose. Šiose savivaldybėse jos sudaro per 17 proc. visų rajone veikiančių statybos firmų,“ - baigia Creditreform Lietuva analitikė.